

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในสถานบริการ¹

ชนิดาภา คำวงศ์²

ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทภายในประเทศเป็นอย่างมาก จนกลายเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่ทำรายได้ให้กับประเทศ จนถือว่ามีผลต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวที่มีการพัฒนามาเป็นลำดับ ยิ่งมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะคมนาคมขนส่งที่มีการพัฒนาขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวขยายกว้างออกไป โดยมีวัตถุประสงค์หลากหลายไม่ว่าจะเป็นธุรกิจ เพื่อนันทนาการ หรือเพื่อการศึกษาหาความรู้ ซึ่งการท่องเที่ยวถือเป็นการให้ความผ่อนคลายความตึงเครียดของมนุษย์ที่อาจเหน็ดเหนื่อยจากการใช้ชีวิตประจำวัน และมีการท่องเที่ยวในสถานบริการ สถานบันเทิง ที่เป็นสถานที่ในการสังสรรค์ นัดพบปะพูดคุย สร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบมิตรภาพต่างๆ ได้พบปะผู้คนมากมาย เพิ่มสังคมให้มีความกว้างมากยิ่งขึ้น หรือบางคนเลือกที่จะใช้เป็นที่พักผ่อนเพื่อเพิ่มอารมณ์สุนทรีย์ แต่ด้วยรูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันที่เร่งรีบและต้องแข่งขันกับเวลา ทางออกที่จะช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียด และรวดเร็วที่สุดคือการหาความสุขให้กับตัวเองกับกิจกรรมนันทนาการต่างๆ โดยมักคำนึงถึงความสะดวกสบายมาก่อน จึงแสวงหาสิ่งจะตอบสนองความต้องการจึงจะเลือกเข้าใช้บริการสถานบริการสถานบันเทิงที่มีการให้บริการครอบคลุมในหลายรูปแบบ ทั้งการบริการที่ช่วยให้ความสะดวกสบาย การบริการที่ให้ความบันเทิง ด้วยการนิยมในความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการนี้เจ้าของธุรกิจสถานบันเทิงจึงต้องการดึงดูดลูกค้า ทำให้ลูกค้ารู้สึกคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป ด้วยการให้ความสำคัญกับการบริการลูกค้า ด้วยการสร้างบรรยากาศ มีดนตรีให้เข้ากับรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนตอบสนองความต้องการและทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยนิยมให้มีพนักงานเสิร์ฟอาหารทั่วไป และพนักงานที่นั่งบริการคอยดูแลลูกค้าประจำโต๊ะ นั่งเชิญชวนลูกค้า ใจให้เข้ามาใช้บริการ

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวในรูปแบบสถานบันเทิงดังกล่าว มักจะมีการรับประทานอาหาร รวมถึงการเลือกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้ามาเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการท่องเที่ยวให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น แม้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยให้ผู้ดื่มผ่อนคลายความตึงเครียด และทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่ยังดื่ม แต่ก็ต้องยอมรับว่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิดไม่เพียงแต่มีผลเสียต่อสุขภาพของผู้ที่ดื่มยังกลุ่มผู้ใช้บริการในสถานบริการสถานบันเทิงส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานที่มีความกตัญญู

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในสถานบริการ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑาพร วงศ์ทองสรรค์ และรองศาสตราจารย์คำธร กำประเสริฐ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดลพบุรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปอาจทำให้ควบคุมสติไม่ได้ จนเกิดการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย หรือทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดจากความเมามาจากการดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับขียานพาหนะบนท้องถนน

ดังนั้น รัฐจึงให้ความสำคัญและเข้าควบคุมการดำเนินการของสถานบริการ ด้วยการตรากฎหมายสถานบริการที่มีการบังคับใช้ในสังคมไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยมีวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการประกอบกิจการสถานบริการ เนื่องจากปัจจุบันได้มีบุคคลประกอบกิจการสถานบริการบางประเภทที่มีการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือจัดการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการนั้นไม่มีความเหมาะสมอันเป็นเหตุให้เยาวชนใช้เป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต ซึ่งการตรากฎหมายฉบับดังกล่าว มีสาระสำคัญคือ กำหนดประเภทของสถานบริการ ข้อปฏิบัติของผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการได้แก่ การห้ามมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการในเวลาทำการ การห้ามให้มีการดำเนินกิจการสถานบริการในทางขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การควบคุมมิให้มีการแสดงลามกหรืออนาจาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่ตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายบางส่วนยังมีลักษณะที่มีปัญหาทางกฎหมายและในทางปฏิบัติที่สำคัญหลายประการ จากข้อเท็จจริงและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาตั้งปัญหาในการศึกษาครั้งนี้ ไว้ดังนี้

ปัญหาประการที่หนึ่ง คือ ปัญหาการกำหนดคำนิยามของสถานบริการและสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ จากคำนิยาม “สถานบริการ” และคำว่า “สถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ” มีการให้ความหมายหรือถ้อยคำในบทบัญญัติของกฎหมายที่ลำสมัย ไม่ตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ขาดความชัดเจน และประชาชนทั่วไปไม่สามารถตีความหมายของคำนิยามได้อย่างชัดเจน จึงเกิดอุปสรรคในการประกอบการและเป็นอุปสรรคแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานและบังคับใช้กฎหมาย ที่ไม่มีความชัดเจนและไม่ทันต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของประชาชนในสังคมปัจจุบัน ภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยาม คำว่า “สถานบริการ” มีการยกเลิกคำนิยามเดิมและแก้ไขใหม่โดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 และมีการแก้ไขคำนิยามบางส่วน คือ คำนิยามตามมาตรา 3(3) ที่ให้นิยามเกี่ยวกับการบริการอาบน้ำ นวด หรืออบ ตัวให้แก่ผู้ใช้บริการ โดยแก้ไขว่าเป็นสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า แต่ไม่รวมถึง

- (ก) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- (ข) สถานประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หรือ
- (ค) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ซึ่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำนิยามของ สถานบริการแต่ละประเภทมีการแก้ไขเป็นระยะเวลา 20 กว่าปีแล้ว โดย มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน ให้คำนิยามของสถานบริการ ว่าเป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า ได้แก่

- (1) สถานเดินรา ร้าง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคูบริการ
- (2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องคี่อย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ่าเรอ สำหรับปรนนิบัติลูกค้า
- (3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า แต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือสถานประกอบการเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ
- (4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องคี่อย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบดังนี้
 - (ก) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิงและยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้นักกร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า
 - (ข) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้าหรือยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้พนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า
 - (ค) มีการเต้น หรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น เต้นบนเวที หรือการเต้นบนโต๊ะอาหารหรือเครื่องคี่
 - (ง) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องคี่อย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา

แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2560 แต่คำนิยามของคำว่า “สถานบริการ” ข้างต้น ของสถานบริการประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากคำนิยามในมาตรา 3(1) ยังไม่มีการแก้ไขให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันของสังคม นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มที่จะมีการประกอบสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแพเรค รถแห่ ร้านจำหน่ายอาหาร สุรา และมีการเปิดการแสดงดนตรีหรือการแข่งขันกีฬาทางจอภาพ การเปิดลานเบียร์ การจัดงานเทศกาลดนตรี หรือคอนเสิร์ต ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การประกอบกิจการในลักษณะดังกล่าวไม่ครบองค์ประกอบของการเป็นสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 โดยเฉพาะการเปิดบริการในลักษณะตามมาตรา 3(5) ซึ่งกำหนดให้ร้านที่จำหน่ายอาหารและเครื่องคี่ ปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา ที่เกิดปัญหาในการหลีกเลี่ยงการเปิดบริการของผู้ประกอบกิจการ ซึ่งหากปิดทำการก่อนเวลา 24.00 นาฬิกา ก็จะไม่เข้านิยามของสถานบริการ ตามความในมาตรา 3(5) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหากำหนดเขตอนุญาตให้ประกอบการสถานบริการกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่ในการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการจะต้องอยู่ในเขตพื้นที่ให้ตั้งสถานบริการ (Zoning) เท่านั้น บาง

จังหวัดไม่สามารถตั้งสถานบริการได้ ด้วยการกำหนดเขตให้ตั้งสถานบริการดังกล่าวเป็นการกระทบสิทธิในการประกอบอาชีพของประชาชนที่ต้องการประกอบกิจการด้านสถานบริการ อีกทั้ง การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการแต่ละจังหวัดจะกำหนดให้ตั้งสถานบริการในพื้นที่ห่างไกลย่านเศรษฐกิจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการ แม้เจตนารมณ์ของการกำหนดเขตพื้นที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการจะเพื่อจัดระเบียบสังคมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน หรือสังคม หรือประชาชนผู้พักอาศัยใกล้เคียง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการอยู่แล้ว หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าพื้นที่นั้นส่งผลกระทบต่อสังคม การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อการอนุญาตให้ตั้งสถานบริการและการกำหนดท้องที่อนุญาตตั้งสถานบริการ จึงไม่มีความจำเป็น และยังเป็นการกระทบสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการและการต่ออนุญาตตั้งสถานบริการ ตามมาตรา 6(5) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 กำหนดให้ ผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ ต้องมีคุณสมบัติไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือตามกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี ซึ่งคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการนี้ กฎหมายกำหนดให้เป็นการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ โดยจะเห็นได้ว่าการกำหนดไว้ในมาตรา 4 วรรคสอง กำหนดว่า การพิจารณาอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่คำนึงถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการประกอบด้วย ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ข้อ 3 ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาถึงประวัติการกระทำความผิดต่อกฎหมายของผู้ขออนุญาตตั้งสถานบริการ โดยผู้ขออนุญาตต้องไม่มีประวัติการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 จนถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตภายในระยะเวลา 3 ปี และไม่เคยมียกฟ้องถึงที่สุดว่ากระทำความผิดทางอาญามีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งการขอต่อใบอนุญาตประกอบสถานบริการ กฎหมายให้กำหนดใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาเดียวกันกับผู้ขอตั้งสถานบริการ โดยจะเห็นได้ว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอตั้งสถานบริการตามมาตรา 6(5) มีการกำหนดคุณสมบัติให้ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษในความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับ เพศ การค้าหญิงหรือเด็กหญิง การแพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก หรือการค้าประเวณี ซึ่งเป็นการกำหนดความผิดตามกฎหมายที่ชัดเจน ทำให้ขัดแย้งกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549 ที่ให้เป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ที่พิจารณาถึงการกระทำความผิดทางอาญามีลักษณะที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งไม่มีกฎหมายฉบับใด กำหนดคำนิยามหรือให้ความหมายหรือบวทวิเคราะห์ศัพท์ไว้เป็นการเฉพาะ จึงอาจเกิดการตีความในคุณสมบัติของผู้ขอตั้งสถานบริการที่ไม่ชัดเจน ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาตามความผิด

ใน มาตรา 6(5) ของพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 หรือใช้ดุลยพินิจกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขออนุญาตและการดำเนินกิจการสถานบริการ พ.ศ. 2549

ปัญหาประการที่สี่ คือ ปัญหาการกำหนดปิดสถานบริการในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เนื่องจากกฎหมายมีการกำหนดห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา, วันวิสาขบูชา, วันอาสาฬหบูชา, วันเข้าพรรษา และ วันออกพรรษา แม้จะไม่ได้มีกฎหมายห้ามเปิดสถานบริการในวันดังกล่าว แต่เนื่องจากสถานบริการแต่ละประเภทตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ขายอาหาร และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นหลัก หากมีการกำหนดห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันดังกล่าว จะส่งผลให้การเปิดบริการต้อนรับลูกค้าของสถานบริการมีความไม่คุ้มค่า เนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าการรับประทานอาหารเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ หากสถานประกอบการใดเปิดในวันที่กำหนดห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การลงพื้นที่ตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ปกครองในการตรวจสอบว่ามีการดำเนินการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จริงหรือไม่ จะไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนแน่นอนเนื่องจากไม่ทราบว่ามีจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จริงหรือไม่

นอกจากนี้ การกำหนดห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนายังเป็นการขัดแย้งกับหลักการในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา และสังคมประเทศไทยเป็นสังคมที่มีศาสนาหลากหลายศาสนา รวมถึงมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นับถือศาสนาอื่นมาอาศัยอยู่ในประเทศไทย การกำหนดข้อกฎหมายนี้ จึงอาจเป็นการขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพของรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น เพื่อให้กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ มีผลบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สมดังเจตนารมณ์กฎหมาย ที่ได้มีวัตถุประสงค์ในการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ของผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ที่เข้าไปในสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายสถานบริการ ปฏิรูปและจัดระเบียบสังคม ระเบียบและป้องกันการทำอันเป็นผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ตลอดจนโทษผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. แก้ไขคำนิยามคำว่า สถานบริการ ตามมาตรา 3 พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใน 2 ประเด็น คือ

1.1 แก้ไขความหมายของสถานบริการในมาตรา 3 วรรคหนึ่ง เป็น“สถานบริการ” หมายถึง สถานที่ไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นเป็นการถาวร หรือชั่วคราวรวมถึงยานพาหนะเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า”และตัดถ้อยความ “ปิดทำการหลังเวลา 24.00 นาฬิกา” ตามมาตรา มาตรา 3 วรรคหนึ่ง (5) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 รวมทั้งถ้อยคำ “รางวัลรองเงืง” ตามมาตรา 3 วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ออก เพื่อให้คำนิยามนั้นสอดคล้อง กับสภาพสังคมในปัจจุบัน

1.2 ตามมาตรา 3 วรรคหนึ่ง (6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เห็นควร เพิ่มเติมข้อความเนื้อหาของคำว่า สถานที่อื่นโดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง ดังนี้ สถานที่ที่มีรูปแบบการประกอบกิจการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) สถานที่อันมีลักษณะของการใช้แสงสว่างในระดับต่ำหรือจัดไฟแสงสี อันเป็นกระดุนให้เกิดความเพลิดเพลินและ
- 2) สถานที่อันมีลักษณะของการบริการซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการบริการ เพื่อจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลัก และ
- 3) มีการจัดให้มีเสียงดนตรีหรือให้มีเสียงจากการแสดงดนตรีสดภายใน สถานที่ประกอบการ และ
- 4) มีสถานที่ซึ่งตกแต่งโดยใช้วัสดุที่มีสีสันสะดุดตา หรือมีรูปแบบการจัด ร้านที่จูงใจให้มาใช้บริการเพื่อความเพลิดเพลิน และ
- 5) สถานที่ซึ่งมีลักษณะการให้บริการที่เห็นได้ว่าเป็นที่รวมกลุ่มหรือเป็นแหล่งมั่วสุมอันอาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

การแก้ไขคำนิยามในวรรคแรกจะส่งผลทำให้ควบคุมสถานประกอบการ ที่คล้ายสถานบริการที่มีลักษณะชั่วคราวหรือไม่ มีสถานที่แน่นอน และรวมถึงที่เป็นยานพาหนะ ด้วยร่างคำนิยามนี้ จึงครอบคลุมสถานประกอบการอันได้แก่ แพเชค เรือเชค ลานเบียร์ ลานคอนเสิร์ต หรือลานเต้น

2. พิจารณาบทพจนานุกรมที่กำหนดท้องที่เพื่อการอนุญาตหรือรองอนุญาต (Zoning) ให้เกิดความเหมาะสมด้วย ส่วนกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 3(6) จะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถ บังคับใช้กฎหมายในการควบคุมสถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการที่ขาดองค์ประกอบของ รูปแบบในการให้บริการ เช่น ไม่มีการเดิน ไม่มีการให้พนักงานนั่งกับลูกค้า หรือปิดทำการก่อน 24.00 น. อันได้แก่ ลานเบียร์ และสถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการอื่นที่มีลักษณะกึ่งผับ หรือกึ่งบาร์ แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปรับปรุงดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสถานประกอบการที่มี ลักษณะใกล้เคียง เช่น ร้านจำหน่ายอาหารที่มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และมีการเปิดดนตรี ประกอบเพื่อความผ่อนคลาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดข้อความที่มีความชัดเจนและ แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการควบคุมเฉพาะสถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการ อันแตกต่างจากร้านอาหารโดยทั่วไป กล่าวคือ สถานประกอบการที่คล้ายสถานบริการดังกล่าว มักจะมีการใช้แสงสว่าง ที่มีระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีผลต่อการจูงใจเยาวชนให้เข้ามาใช้บริการและง่าย ที่จะปกปิดการกระทำความผิด และมักมีการจัดไฟแสงสีเพื่อความตื่นเต้นเร้าใจเพื่อดึงดูด ให้ผู้ให้บริการเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการดื่ม โดยมีรูปแบบการประกอบกิจการที่เน้น การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลัก และมีการแสดงดนตรีสดหรือเปิดดนตรีประกอบการ ให้บริการเพื่อความเพลิดเพลิน โดยสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการชักนำเยาวชน ให้มาใช้บริการ นอกจากนี้รูปแบบของการจัดร้านมักจะมีการตกแต่งโดยใช้สีสันฉูดฉาดสะดุดตา รวมถึงมีการจัดให้พนักงานสาวสวยให้นั่งต้อนรับอยู่ บริเวณหน้าร้าน เป็นต้น

3. เห็นควรยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 46/2559 และนำข้อความในคำสั่งหัวหน้าคณะ รักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒

ฉบับดังกล่าว มาบูรรวมเข้ากับพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 และกำหนดกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 3 (6) แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

4. เห็นควรทบทวนการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ที่กำหนดการจัดตั้งสถานบริการในจังหวัดบางจังหวัดที่ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ หรือสถานการณ์ หรือพฤติกรรมของประชาชนในปัจจุบัน ในมีการทบทวนในเกิดความทันสมัยในทุกปี หรือเห็นควรยกเลิกการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่อนุญาตให้ตั้งสถานบริการ ให้เป็นการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำหนดเขตการจัดตั้งสถานบริการในพื้นที่จังหวัด ตามอำนาจในพระราชบัญญัติสถานบริการก็ได้ เพื่อให้เกิดความเป็นปัจจุบันที่ทันต่อสภาพเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

5. เห็นควรยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 ความว่า “ห้ามผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา ยกเว้นการขายเฉพาะร้านค้าปลอดอากรภายในอาคารท่าอากาศยานนานาชาติ” เพื่อไม่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการใช้ชีวิตของประชาชน และสอดคล้องกับหลักรัฐธรรมนูญที่ให้เสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา และไม่เป็นการกระทบถึงการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการสถานบริการที่ประกอบอาชีพสุจริตอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ,แผนชิงชาติไทย (กรุงเทพฯ: สมาพันธ์,2534), 28.
- อาจินต์ ปัญจพรวงศ์,บอมบ์กรุงเทพฯ,พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: มติชน,2545),52-53.
- สุวิมล พลจันทร์, “กรามโฆษณาการกรับการโฆษณาอุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐ (พ.ศ.2476-2487)”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2531) 92.
- เกวณีน สมบูรณ์. ศศ 101 เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและการประกอบการ,กรุงเทพมหานคร.
- คณิต พูนผล.(2547). คู่มือเจ้าของกิจการ.กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อรัชมน พิเชฐวรกุล นายพรพล เทศทอง. รายงานฉบับสมบูรณ์ ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจ
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสังคม ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริม
สุขภาพ (สสส.) กรกฎาคม 2563
- ปิยะพร ตันณีกุล, อภิวิชญ์ ภัทรกุล. โครงการการจัดการความรู้ด้านการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม
ที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.)
- กองวิจัยและพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. คู่มือการป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบ สภาพแวดล้อม.
กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2558.
- สมพร เทพธิดา. (2541) . การควบคุมทางสังคม.กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์.หน้า 1-2.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์.(2545). การบริหารราชการแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาและการจัดระเบียบสังคม.
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : โรงพิมพ์อสาธิตศึกษาดินแดน.หน้า 27.